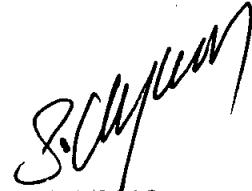

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 26.10.2018
Sayı: 2018/3003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Medeni Kanunu İle İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

22/10/2018

Prof. Dr. Sefer AYCAN

Kahramanmaraş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih:	08 Kasım 2018
Esas No:	2/1214

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
24 Ekim 2018
Numara:

TBMM GELEN AYRAK
24 Ekim 2018
NO: 371983
EBYS ve AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Aile toplumun temelidir, geleceğidir. Toplumun geleceği için; aile kurulmasını teşvik etmek, aile bağlarını artırmak gerekir. Sağlıklı ilişkilerin yaşandığı toplumda sağlıklı çocuklar, sağlıklı nesiller yetişecektir. Bu nedenle bir taraftan aile kurulmasını teşvik etmek gerekir iken, bir taraftan da aile içi ilişkileri geliştirmek, aile içi bağları güçlendirmek ve aile yapısını sürdürmek gerekir.

Fakat günümüzde aile kurma teşvik edilirken, aksine boşanmaların hızla arttığı gözlenmektedir. Evlenme sayıları Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre %4,2 azalırken, boşananların sayısı %1,8 artarak 2017 yılında 128 bin 400'e ulaşmıştır. Bu durum, başlı başına vahim bir durumdur.

Boşanmaların artması durumu karşısında bir şeyler yapmak gerekir. Elbette aile olmayı ortadan kaldıran birlikte yaşamayı imkânsız hale getiren durumlar karşısında yapılacaklar kısıtlıdır. Fakat bu boşanmaların bazılarının nedenleri, hatta önemli bir kısmının nedenleri; aslında boşanmayı, aile birliğini bozmayı gerektirmeyecek, telafi edilebilecek veya düzenlenebilecek konulardır. Örneğin; TÜİK verilerine göre kadınların %42,6'sı ekonomik nedenlerden, %24,6'sı eşlerin ailelerine saygısız davranması, %61,5'i eşlerin sorumsuz davranması nedeniyle boşandıklarını belirtmişlerdir. Erkeklerin ise %24,0'i eşlerinin ailelerine saygısız davranması, %40,2'sinin eşlerinin sorumsuz davranması nedeniyle boşandıklarını belirtmişlerdir. Aslında bunlar önlenabilir veya düzeltilebilir durumlardır. Bu evliliklere bir şans vermek, evlilikleri kurtarmak gerekir. Bu nedenle boşanma aşamasında "Aile Danışma Merkezleri"ne yönlendirmelere zorunlu hale getirmeyi, özellikle de çocuklu eşlerin boşanmalarda, şiddet ve hayatı tehdit eden bir durum yoksa, birlikte gitmeyi kabul ederler ise Aile Danışma Merkezi'ne gidilmesi düzenlenmektedir.

Boşanma, özellikle çocuklu çiftlerin boşanması sorundur. Ortada çocuk varsa boşanma hiçbir şeyi çözmekte ve yeni sorunlara sebep olmaktadır. Bu sorunlardan biri velayet konusudur. 4721 Sayılı Medeni Kanununun 336. Maddesinde velayetin "eşlerden birine verilebileceğine" hükmetmektedir. Oysa İnsan Haklarını ve Ana Hürriyeti Korumaya Dair Sözleşmeye Ek-7 no.lu protokolü Türkiye tarafından onaylanmış, 6684 Sayılı Kanunla 11.03.2014 tarihinde uygun bulunmuş ve kabul edilmiştir. 7 no.lu protokolün 5inci maddesinde "Evliliğin sona ermesi durumunda eşler çocukları ile ilgili hak ve sorumluluklarda eşit şekilde yararlanırlar" denmektedir. Bu hükümleri kabul ettiğimize göre Medeni Kanunumuzu da buna

göre düzenlemeli ve çelişkiyi ortadan kaldırmamız gerekmektedir. Bu şartlar altında boşanma olsa dahi velayet eşlerin ortak sorumluluğuna verilmelidir. Anne ve babanın hal ve görevleri boşanmış olsalar da devam eder. Bunu kabul ettiğimize göre Medeni Kanunda gerekli düzenlemeyi yapmamız gerekir.

Boşanma ile ortaya çıkan diğer bir sorun ise hâkimin çocuğu verdiği tarafın, çocuğu diğer tarafa göstermemesidir. Bu durumda tarafların icraya gitmesi ve çocuğun icra işlemlerine konu olmasıdır. İcra işlemlerine konu olan çocuklar uygunsuz ortamlarda, uygunsuz kişiler tarafından hoş olmayan davranışlara uğramaktadırlar. Bu duruma gerek kalmaması arzu edilir. Her anne ve babanın çocuğunu görmeye hakkı vardır. Çocukların anne ve babalarıyla görüşmesi engellenmemelidir. Bu nedenle çocuğun icra yoluyla teslimi ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Çocuğu göstermeyen taraf icra masraflarını karşılamaya zorlanmalı, devam etmesi durumunda cezai yaptırım uygulanmalıdır. Böylece çocuğun icra işlemine muhatap olmasının önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Günümüzde yaşanan boşanmaların nedenlerinin çoğunun düzeltilebilir, aşılabilir olduğu görünmektedir. Bu nedenle açılan boşanma davalarında, özellikle çocuklu eşler tarafından açılan boşanma davalarında hemen boşanma kararı verilmeyerek eşlerin tekrar düşünmesine, böylece evliliklere bir şans daha vermek amacıyla önce ayrılık kararı verilmesi düzenlenmiştir.

MADDE 2- Ayrılık kararı ve ayrılık süresi sonrasında eşler hala boşanma kararında ise boşanma kararı verilebileceği düzenlenmiştir.

MADDE 3- Boşanma davalarında ayrılık kararı verildiğinde bu dönemde eşlere birlikte Aile Danışma Merkezine gitmeleri düzenlenmiş, böylece ailenin kurtarılması için bir fırsat oluşturulmaya çalışılmıştır.

MADDE 4- Boşanma olsa bile anne ve babanın velayeti ortak olarak devam etmesi düzenlenmiş, böylece İnsan Hakları ve Ana Hürriyeti Korumaya Dair Sözleşmenin Ek-7 no.lu protokolü 5. maddesiyle Medeni Kanunumuzun uyumlu olması sağlanmıştır.

MADDE 5- Velayet halinin eşlerden birinin ölümü halinde sağ kalana verilmesi düzenlenmiştir.

MADDE 6- Boşanma sonrası çocuğun verildiği kişinin çocuğu eski eşe göstermemesi sonrası çocuğun hırpalanmasının, yıpranmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Çocuk yanında olan eşin karşı tarafa çocuğu göstermeme veya teslim etmeme davranışlarını önlemek için haciz işlemine sebep olan tarafa hapis ve çocuğun alınıp karşı tarafa teslim edilmesi yaptırımları ve icraya sebep olan tarafın icra masraflarını ödemesi düzenlenmiştir.

MADDE 7- Boşanma sonrası anne ve babanın çocukları teslim etme ve gösterme sırasında sorun yaşanması nedeniyle İcra Dairelerinin devreye girmesi halinde çocuğun tesliminin nerede ve hangi personel ile olacağı düzenlemiştir.

MADDE 8- Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

TÜRK MEDENİ KANUNU İLE İCRA VE İFLAS KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 170 inci maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Anlaşmalı boşanmalar hariç, boşanma isteğiyle açılan davalarda, hâkim isteği uygun görür ise önce ayrılık kararı verir. Çiftin çocuğu yoksa boşanma sebebi ispatlanmışsa hâkim boşanmaya veya ayrılığa karar verir.”

MADDE 2- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 170 inci maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Dava boşanmaya ilişkinse, ayrılık süresi sonrasında ortak hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunmadığı durumlarda hâkim boşanmaya karar verebilir.”

MADDE 3- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 184 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Boşanma davalarında hâkim önce ayrılık kararı verir ve çiftleri birlikte Aile Danışma Merkezine gönderir.”

MADDE 4- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ortak hayata son verilmiş, ayrılık kararı verilmiş veya boşanma gerçekleşmiş olsa bile çocuklar, anne ve babanın ortak velayeti altındadır, anne ve babanın istemeleri halinde ve çocuk için herhangi bir tehdit durumu yoksa velayetle ilgili sorumlulukları devam eder.”

MADDE 5- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Velayet, ana veya babadan birinin ölümü halinde sağ kalana verilir.”

MADDE 6- 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun 341 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İcra işlemine sebep olan taraf icra masraflarını öder. Çocuk teslimi hakkındaki ilamın veya ara kararın gereğini ikinci kez yerine getirmeyen veya getirilmesini engelleyen hakkında şikâyet üzerine 12 ay hapis cezası verilir ve çocuk elinden alınarak icraya veren tarafa verilir.”

MADDE 7- 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun 25/b maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Çocuk tesliminde veya çocuklu ilamın icrasında üniformalı güvenlik görevlisi bulundurulmaz, çocuk asla karakola gönderilmez, teslimi ev ortamında gerçekleştirilir.”

MADDE 8- Bu kanun yayımlandığı tarihte girer.

MADDE 9- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.